

ธรรมบรรยาย

พัฒนาตน

พระราชสุทธินิยามมงคล (จรัญ ฐิตธมฺโม)

เจ้าคณะจังหวัดสิงห์บุรี และ เจ้าอาวาสวัดอัมพวัน อ.พรหมบุรี

จ.สิงห์บุรี

ผู้มีปณิธานมั่นคง และมีผลงานพัฒนาคนให้สูงด้วยคุณธรรม

พุทธโฆสเถร

42-09

คนดีต้องมีผลงาน

คนพาลชอบหาเรื่อง

คนชอบรุ่งเรื่องต้องพัฒนา...

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับคำกลอนข้างต้น อาตมาขอเล่าธรรมะสักเรื่องตามตำนานชาดกที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่คณะสงฆ์ผู้ทรงศีล ดังนี้

มีพระราชองค์หนึ่งทรงสุบิน ว่ามีช้างเผือกจะเข้ามาในเมือง ก็มีคำสั่งให้โหรพระที่นั่งเข้ามาทำนายทายทัก ฝ่ายพญาพาลติดสินบนให้โหรเสแสร้งกล่าววาททำนายว่า มีคนกาลิบ้านกาลิเมืองอยู่ในเมืองนี้ คนมีวิชาจะมาแย่งราชบัลลังก์ แนะนำให้จับตัวไปประหารชีวิตเสียให้หมด

ฝ่ายกระษัตริย์นายหนึ่ง ซึ่งเป็นพระเอกของเรื่อง เป็นบุตรมุขอำมาตย์ ไปจำเรียนศึกษาวิชาจากอาจารย์ทศปาโมกข์ แห่งเมืองตักศิลา มีวิชาความรู้ทั้ง

ศิลปหัตถกรรม ยุทธวิธียุทธโศภนทั้งกำบังและหายตัว เมื่อสำเร็จวิชา ก็กลับมายังบ้านเมืองดังกล่าว มุขอำมาตย์ผู้บิดา เมื่อทราบคำทำนายดังนั้นก็บอกลูกชายให้หลบ ลี้หนีหน้าออกไปจากเมืองนี้ มิฉะนั้นจะถูประหารชีวิตด้วยพญาพาลกราบทูลองค์พระราชารว่า ลูกของอำมาตย์บุคคลนี้มีความรู้ดีมาก อาจจะเป็นอันตรายต่อพระองค์ และราชบัลลังก์

ชายคนนี้ก็หนีไปอยู่ในถ้ำคูหา ๑๖ คูหา ห่างจากพระนคร ๑๖ โยชน์ คนมีวิชา อยู่ที่ไหนก็ไปสร้างฝีมือที่ดี คนชั่วจะไปอยู่ที่ใดก็สร้างแต่ความชั่ว นี่แหละคนเราก็เป็น อย่างนี้แหละหนอ ชายคนนี้ก็หลบหนีไปอยู่ในถ้ำ เจริญสมาธิบำเพ็ญจิตภาวนา แบบ เรื่องชาละวันเข้าถ้ำคูหากลายเป็นมนุษย์โสภณ ออกจากถ้ำคูหากลายเป็นกุมภวาปี เดรัจฉาน ไม่มีสติ ไม่มีสมาธิ ที่มักจะเป็นเดรัจฉาน คือ โมหะ

กระทาชายผู้นี้ไปอยู่ในถ้ำ เจริญสมาธิภาวนา เกิดแสงสว่าง เกิดปัญญามั่นคง ดำรงศาสตร์ มีวิชาความรู้เพิ่มขึ้น ได้จารึกแสดงฝีมือของตนเองไว้ คนดีมีฝีมือจะแสดง ฝีมือตลอดรายการ คนที่อันธพาลมักจะหาเรื่อง เสแสร้งกล่าววาจาบิดเบือนความจริง ของชีวิตและความดีของคนอื่น ออกมาอย่างนี้ชัดเจน

คนดีมีปัญญา คือ ช้างเผือก ช้างเผือกมันอยู่ในป่าแห่งความสงบ ถ้าบุคคลใดมี จิตสงบปรารถนารวม บุคคลนั้นเป็นช้างเผือก คือ ผู้มีปัญญา บุคคลใดจิตไม่สงบเป็น ช้างเผือกไม่ได้ ป่าในที่นี้แปลว่า ความสงบ เรียกว่า ป่ารุกขมูล มีสัจจะ มีความจริงใจ และจริงจัง ต่อตนเองและต่อบุคคลอื่นด้วย

ในกาลเวลาต่อมา คนดีมีวิชาหนีไปหมดแล้วเหลือแต่คนโง่ ๆ ประเภทโง่เง่าเต่า ตุ่นอยู่ในเมืองนั้นเช่นนี้แล้ว พญาพาลก็ก่อกบฏ พระราชาก็หนีออกจากเมืองไป ได้มี

การป่าวประกาศหาคนดีมีวิชามาช่วยกอบกู้พารา ถ้าทำสำเร็จจะให้ทรัพย์สินเงินทอง
เท่าลูกฟัก หนักเท่าลูกแพง ก็ยังหาคนดีมีวิชาไม่ได้ เพราะต่างหลบหนีกันไปไกลหมด

กล่าวถึงพระเอกของเรื่อง แม้จะหนีเข้าไปอยู่ในที่ไกลถึงในถ้ำ คนดีมีฝีมือ
อย่างไรคนก็รู้ กระนั้นก็อดมีคนเห็นไม่ได้ มี ๒ คนตายอยู่โพรสณฑ์ มีอาชีพทำไร่
ไร่แบ่ง พืชพันธุ์ธัญญาหาร ก็ไปพักหลบแดดหลบฝนเข้าไปในถ้ำ ไปเห็นลวดลาย
อักษรสวยงาม ถ้ำนั้นสวยงามอย่างเทวสถานวิมานแดนสวรรค์ คนดีมีฝีมือไปอยู่ที่
ไหนดีที่นั่น คนดีไปอยู่ในถ้ำ ถ้ำนั้นก็ดี คนดีไปอยู่บ้านกระท่อมกลายเป็นบ้านใหญ่โต
ส่วนอันธพาลไปอยู่บ้านใหญ่บ้านโตก็จะเหลือกระท่อม คนชั่วคนเลวไปอยู่ที่ไหน จะ
ปลอมแปลงอย่างไร ก็มีคนเคลือบแคลงและสงสัยตลอดรายการ เห็นหนอมันบอก
บอกว่าคนนี่ไม่ใช่พระเอก ไม่ใช่นางเอก

ในที่สุด ๒ ตายายก็นำเรื่องได้พบคนดีมีวิชาไปบอกมุขอำมาตย์ เหล่ามุข
อำมาตย์ราชบริพารไปดูในถ้ำ เห็นลวดลายฝีมือ บอกว่ายังมีคนดีมีปัญญาอยู่ในป่า
อีกหรือ ลูกมุขอำมาตย์คนนี้ก็หนีไปอยู่ในถ้ำอื่นต่อไป แสดงฝีมือนั่งเจริญสมาธิ ทำให้
ถ้ำนั้นสวยงามในสายตาผู้พบเห็น ได้ศึกษาเล่าเรียนศิลปหัตถกรรมจากภาพในถ้ำนั้น
ท้ายสุดชายคนนี้ก็ถูกจับ บอกให้ไปช่วยกอบกู้เมืองเถิด ชายคนนี่ไม่ใช่เป็นเชื้อพระ
วงศ์ เมื่อพระราชาทรงประชวรก่อนสิ้นพระชนม์ก็บอกแก่กระหาช่ายลูกมุขอำมาตย์ว่า
ไม่มีใครมีวิชาเท่าเจ้าเลย เราจะยกสมบัติพิสดานให้ทั้งหมด ได้อภิเษกกับบิดาของ
พระราชินี และกลายเป็นองค์พระราชินีสืบเนื่องต่อกันมา

นี่แหละท่านทั้งหลาย คนที่มีบุญวาสนาต้องเป็นคนที่เจริญปัญญา เจริญสมาธิ
ถึงจะมีปัญญา ขนาดหนีไปอยู่ในดงในป่าก็ยังมีคนไปพบเห็นได้ คนดีนี้จะหนีไปอยู่ที่
ไหนก็มีคนเห็น ขนาดหนีไปอยู่ในถ้ำก็ยังแสดงฝีมืออีก คนดีไปอยู่ที่ไหนเจริญที่นั่น คน
จะมีปัญญาได้นั้นต้องกำหนดจิตให้มีสติจึงจะเกิดปัญญา ในเมื่อมีปัญญาแล้วก็จะ

วาดลวดลายสวยงามเสมอ แสดงออกบอกให้ทราบว่าเขาเป็นผู้มีปัญญา คนโง่ก็
แสดงออกบอกให้เขารู้ตัวนี้โง่ที่สุด คนในช่องอในกระดุก คนดีมีปัญญาไปไหนมีแต่
งาน คนพาลที่ชอบไปหาเรื่องราวตลอดรายการ คนชอบรุ่งเรื่องต้องพัฒนาตัวเอง
ด้วยการเจริญพระกรรมฐาน เป็นการพัฒนาตัวเองให้เจริญรุ่งเรืองวัฒนาสถาพร

ท่านอุบาสก อุบาสิกาทั้งหลายเอ๋ย เจริญวิปัสสนาทำให้เรื่องปัญญา เรื่องฤทธิ์
เดชเดชาานุภาพ เรียกว่าบารมี การที่เราเจริญวิปัสสนาก็คือเรามาสร้างบารมีนะโยมนะ
ไม่ใช่มาเที่ยวเล่น ไม่ใช่มาคุยกัน ไม่ใช่มาโกหกกัน ไม่ใช่มาหลอกลวงกัน ไม่ใช่มา
ล้วงกระเป๋ากัน ผู้ที่เจริญพระกรรมฐาน เพื่อเป็นการสร้างบารมีของตน ขอให้ท่านทำ
จริงเหมือนตัวกระทาชายคนนั้น

คนที่สร้างบารมีนั้นมีแต่ความเพียร เดินจงกรมอย่าเหยาะแหยะ กำหนดสติทุก
อิริยาบถ ตั้งสัจจะ เดิน ๑ ชั่วโมง นั่ง ๑ ชั่วโมง ถ้าเดิน ๒ ชั่วโมง นั่ง ๒ ชั่วโมง นอน
กำหนดพองหนอยุบหนอไปจนกว่าจะหลับไป เหล่านี้เป็นการสร้างบารมี เจริญพระ
กรรมฐานเป็นการสร้างบารมี ถ้าบุคคลใดมีความเพียร บุคคลนั้นมีบารมี บุคคลใดไร้
ความเพียร ไม่มีบารมี ไร้วาสนา จะไม่มีกัตถัญญกตเวทิตาธรรมต่อผู้มีบุญคุณเลย

ขอฝากท่านทั้งหลายไปตีความหมาย นับประสาอะไรกับลูกमुखอำมาตย์ มี
ปัญญาญาณ มีวิชาการเรียน จบมาจากเมืองตักศิลา ถ้าไม่ถูกพญามารแกลังกล่าว
เรื่องแล้ว กระทาชายคนนี้ก็คงเป็นได้เพียงข้าราชการสำนักธรรมดาคนหนึ่งเท่านั้น นี่
แหละบารมี มารไม่มีบารมีไม่เกิด ประเสริฐไม่ได้ หนีไปอยู่ในถ้ำเจริญสมาธิแสดงฝีมือ
ออกมาสวยงามชัดเจน

นี่แหละคนดีอยู่ที่ไหน มีคนจารึกเป็นประวัติศาสตร์ มีความดีบันทึกเป็น
หลักฐาน ส่วนคนชั่วโรยอยู่ที่ไหนไม่มีใครอยากบันทึกเลย